

Aangeboden door
Gedeporteerde Rotterdammer
Verzamelplaats
Dag van deportatie
Dag van terugkomst
Wat

Carla Geveling
Cornelis Martinus Sluiters - 29 jaar
Blijdorp en havenloodsen Lek- en Keilehaven
10 november 1944
2 juni 1945
Dagboek met notities en geplakte documentjes in
een schrift (*Fragmenten pagina 10-11, 22-25, 36-37, 63-69, 72-26*)

Het dagboek was van de buurman van Carla, wiens vader Cornelis het dagboek schreef.

Cornelis werd op 10 november 1944 opgehaald. De deportatie was vanuit Blijdorp naar de Lekhaven. Daar zaten ze in 3 loodsen, na controle persoonlijk bezittingen in een rij naar de Merwehaven. Daar werden ze in een aak geladen voor verder transport.

Zijn tocht bracht hem naar Kamp Wezep, vermoedelijk kamp Dalum über Meppen en daarna Lingen. Tijdens deze periode is hij verschrikkelijk ziek geweest, hij beschrijft alles tot in detail.

Hij schreef elke avond zijn belevenissen op. Hij kon zodoende bij thuiskomst zijn dagboek netjes uitwerken inclusief authentieke documentjes. Het dagboek telt 314 pagina's over de razzia en het transport. 2 juni 1945 was hij weer thuis, trug in Rotterdam.

De Duitsers deelden slechts stompen en schoppen uit of brulden scheldwoorden. De geneeskundige behandeling was treurig. De enige verdienstelijke arbeid, die de lange luguber uitzierende Duitse „Sanitäter“ verrichtte, was dat hij althans een yverig bezig zijnden Nederlandsen adspirant arts ongehinderd liet werken. Deze kwam overigens handen en medicijnen te kort om de ergsten onder de asthmatische, suikerzieke en andere patienten te kunnen helpen. Treurige, weerzinwekkende tonelen speelden zich af. Ik begreep toen reeds dat de eerste voorwaarde voor kans op terugkomst was: trachten gezond te blijven. Want

BEVEL.

Op bevel der Duitse Weermacht moeten alle mannen in den leeftijd van 17 t/m 40 jaar zich voor den arbeidinzet aanmelden.

Hiervoor moeten **ALLE** mannen van dezen leeftijd onmiddellijk na ontvangst van dit bevel met de voorgeschreven uitrusting op straat gaan staan.

Alle andere bewoners, ook vrouwen en kinderen, moeten in de huizen blijven totdat de actie ten einde is. De mannen van genoemde jaargangen, die bij een huiszoeking nog in huis worden aangetroffen, worden gestraft, waarbij hun particulier eigendom zal worden aangesproken.

Bewijzen van vrijstelling van burgerlijke of militaire instanties moeten ter contrôle worden meegebracht. Ook zij, die in het bezit zijn van zulke bewijzen, zijn verplicht zich op straat te begeven.

Er moeten worden medegebracht: warme kleeding, stevige schoenen, dekens, bescherming tegen regen, eetgerei, mes, vork, lepel, drinkbeker en boterhammen voor één dag. Medegebrachte fietsen blijven in het bezit van den eigenaar.

De dagelijksche vergoeding bestaat uit goeden kost, rookartikelen en vijf gulden.

Voor de achterblijvende familieleden

gezorgd.

Het is aan alle bewoners der gemeente verboden hun woonplaats te verlaten.

Op hen, die pogen te ontvluchten of weerstand te bieden, zal worden geschoten.

Na tamelijk rustig geslapen te hebben op de kale houten vloer, lukte het me 's morgens één der twee toiletten enkele seconden te gebruiken. Deze waren juist tevoren door twee daartoe aangewezen kerels met de handen leeggemaakt. Alles zat me mee. Ik kon me wassen op de binnenplaats, ja zelfs scheren met een van Dick geleend apparaatje. Het was net bijtijds, want plotse-ling werden we naar de schuit gedreven. Geruchten over varen naar Doesburg. Onmiddellijk na het betrekken van ons ruim bleek dat de geest beter was. Mauw werd op verzoek met Dick en Jan „leider“ Alles liep nu gesmeerd. Geen gekanker.

Vier-en-twintig uur zaten we weer in dat ruim, zonder dat er gevaar werd. Woensdagmorgen „Hop-hop-hop. Lóós Mënssssschch!!!“ er uitgekuppeld. Aan de wal kreeg ik het lugubere verhaal te horen van hoe 'n Joodje, dat ook bij ons was, vermoord werd. Bij het schoppen, schopte een onder-officier (meer „onder“ dan „officier“) zich zelf in het ijzeren gangboord omver. Het Joodje bleef even staan en dit werd zijn ongeluk, want nu zag de razende Mof de „Davidster“ op het rodekoalkleurig jasje. „Wàs Júde??“ 'n Schot klonk en 'n ondeelbaar ogenblik later schopte de uitgegleden laars 'n lijk in de Yssel. Ik geloofde het niet en

wilde het verhaal gaan „bespreken“ met
m'n vrienden. Geen tijd! Brood
wordt er uit gedeeld, en boter en
kaas. Dan staat er in m'n klad-
aantekeningen weer „Hauptmann“ X
maar ik weet niet meer wat voor
smerigs daar weer mee bedoeld
werd. Met heel m'n zware ba-
gage op stap naar Zwolle. We
worden bewaakt als spits boeven.
Als doodsbenaauwde, maar toch
zo vriendelijke boeren ons wat
appeltjes toewerpen, ontstaat er een
krankzinnige schietpartij, enkel be-
doeld als intimidatie. In Zwolle
werp ik 'n in haast gekrabbeld briefje
zomaar op straat in de hoop dat 't
Rina en Freddie bereiken zal. 'n Si-
garen-fabrikant blijkt later het te
hebben doorgestuurd. In aller o-

Amsterdam 13-11-44

Tot nu toe gaat alles wel.
In Rijnaken vervoerd naar Aldam
In de ruimen staand - zittend -
liggend - zingend - moppen tappend
de nacht doorgebracht. Het was
nogal benauwd maar niet koud.
We zijn met 'n ploegje bij elkaar
Michiel, z'n zwager v.d. Berge en
Buren, de Jong en Enters
en ik. Stuurde ze brief naar
Co door.

Day Co, Day Puck! Michiel
Day Agnes en Euske
Day Rie en Day Bep Gi
Day Ton Vonheke en Ronald Gof

Day Rina, Freddie en
2x Pa en Moe + Oma

(met ikt overgebrokken)

Cor

36
klinkt in gebrul en wég is de figuur.
Hij blijkt één der "politieke gevangenen"
te zijn, die wat tabak trachtte te
versieren of "organizeren".
In 't kamp zijn tevens Russische,
Poolse en Franse en Belgische krijgs-
gevangenen "gehuisvest". Als we even
de kans krijgen te praten valt 't ons
op hoe gelaten ze alles opvatten.
Ze hebben al zoveel meegemaakt!! En
teind der oorlog, die wij nog met
weken meten, meten of schatten zij
met maanden. In gedachten wellicht
met jaren. Maar zo kies zijn ze wel
dat niet te zeggen. Zij hebben in
der tijd oók hoop gehad.
Hoera! We krijgen stro. Jongens wa-
zorgt ieder fijn voor zijn eigen plek.
Daar zal vannacht gepit worden.
Klaar? "Fertig! Los! Hinaus!" Wij
krijgen deze barak niet. Naar barak
6! Weg mooi stro. De echte humo-
risten onder ons proeven de humor
van 't geval en spotten met eigen leed.

37
Maar ook in 6 ligt stro. Alleen niet
zo dik. De "ploeg van 8" is nog steeds in-
tact. We liggen naast elkaar. Ik heb
de "buitenplaats", tegen 't gangpad.
Ons werk die dag is barakken leeg halen.
Voor degenen die na ons komen. Maar
dat wisten wij niet. Voor ons was 't dus
vrij doelloos al dat gezeul van de ene
barak in de andere: mandjes voor olijf-
olie, flessen.

toilet helpen, enz.
Ik eet niets en ben misselijk ook.
Vreselijk. Niets kon me meer sche-
len. Ik had zelfs niet naar huis
gekund.

De volgende nacht nog erger. Vier
of vijfmaal naar de toiletten
buiten geweest. Dick, die „nacht-
wacht” was, hielp me met lopen
over al die slopende lichamen. Twee
lange barakken door! Toen ik vlak
bij de toiletten was, kon ik niet
meer. Ik kreeg 'n vlaag van hevige
buikpijn en bevulde me. Slap als
'n vaatdoek. Zeer slechte nacht.
Mijn enige troost was 'n kort ge-
bed. Aan thuis denken kon ik nú
niet. Dan was 't helemaal mis.

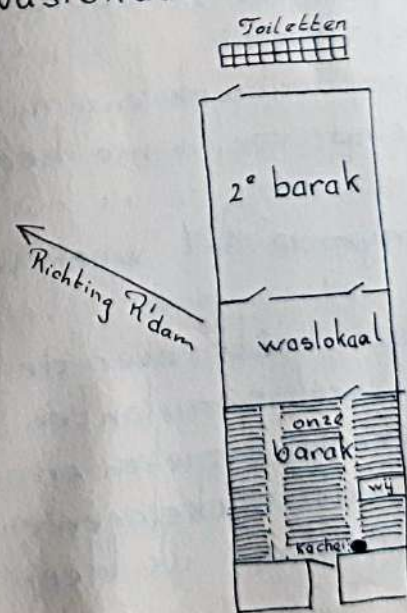
Zaterdag 1 Dec.

Jets beter. Ik kan echter niet
alleen lopen. Zou zó om slaan
Men vindt me sterk vermagerd
zoals ik hoor fluïsten. Ik schrik

65
van mijn benen en ... baard (op dat
witte gezicht)
Geroosterd brood gegeten. Geen
soep. Ik griens van de leverworst
De Gelderse echter is heerlijk!
De wildste geruchten over naar
huis gaan. Ik begin te hopen. 'k Voel
me 'n stuk beter.

Zondag 3 Dec.

Goede nacht gehad. Slechts 1x er-
uit, doch niet verder gekomen dan
t waslokaal.

Onze ploeg
(van 10 man)
krijgt baantjes
Als ik beter
ben, word ik
brand wacht.
De ploeg gaat
nu stuk; maar
iéder gaat iets
zoeken nu.
'k Voel me best

en ga sokken stoppen. Ik leerde dit van onze buren: ik knipte eerst de bovenrand van sok af, hechtte de kant af en haalde 't losse stuk uit om aan stopwol te komen. 'n Naald (goud waard!) kon ik lenen, als ik hem niet brak.

De jongens koken „droge“ aardappels voor me. Ik forceer me veel geroosterd brood te eten. En dat zonder drinken!

Er lopen weer geruchten: $1\frac{1}{2}$ x zoveel brood, 3x zoveel boter, 2x zoveel worst. Ongelooflijk!

De bevuilde onderbroek enz. uitgekookt. Hoewel erg slop, voel ik me heel wat beter.

Ik verkoop mijn 10 R.M. weer voor fl. 7.50.

's Morgens contrôle over de zieken. Er zijn veel simulanten. Deze wagen de werkelijke zieken er aan. 't Loopt met wat stokslagen en veel herrie nogal goed af. Ik bleef lig-

gen ondanks alles. Vele echte zieken stonden op uit angst. Sommigen stonden met bijna niets aan op blote voeten buiten in regen en kou. Schandalig...

Plotseling naar het toilet (de angst?)

Alles is weer mis! De wanhoop nabij van de pijn in de buik. Steeds door ijsvoeten. Ze zetten 'n fles water in de emmer kokend wasgoed om daarna m'n voeten daarmee wat te warmen. Later ging 't handiger met 'n steen. Heerlijk... 'n Nogal Christelijk aanvoelende buur beurede me door zijn gesprek wat op. Beukelman heette hij.

Mijn worst weer kunnen ruilen voor heerlijke bloedworst.

Ondertussen zaten de vrienden niet stil. Voord Henk ijverde ervoor, dat ik in de ziekenbarak kwam. In de giet-regen er heen op 'n schommel-wie-gelende brancard.

Het was er warm (centrale!). Ik Had

in krib. En er waren w.c.'s vlakbij!
Toch had ik hier nog een emmer nodig, daar om, toch nog te ver was.
Terwijl 't Hollandse (!) ziekenpersoneel
waaronder beroeps kaartte en be-
heerlijk at, liep ik waggelend te-
zoeken naar wat zand, om de be-
vuilde vloer af te dekken.
Al mijn bagage had ik bij me.
Wat viel alles hier tegen! Stin-
kende w.c.'s, waarop ook Russische
gevangene (zieken) kwamen (Daar
was ik toen nog onwennig - vies van,
dat veranderde eng gauw).
Er heerste herrie in 't Frans,
Russisch, Duits en Hollands. En
't krioelde er van 't ongedierte.
Bovendien weer koorts en hevige
pijn in Hopeloze nacht: vreselijke
dorst en niet durven drinken. Wan-
hopige gebeden stegen ten hemel.
Overdag alles weer, best. 'k Ben nu
gewend aan de omgeving en heb
prettige kameraden, zieken. Er is

in vluchteling bij, die 'n kans waagde
Hij^{3de} in Mof, die hem zou helpen zijn
leren jas. Hij had echter toch pech
en werd gegrepen, afgeranseld en...
wonder boven wonder naar 't Kamp
Dalum über Meppen teruggebracht.
Er waren echter ook andere gevallen
die in strafkampen terecht kwamen.
Ik nam me heilig voor steeds de veil-
ligste weg te kiezen voor mijn geeste-
lyke en lichamelijke gezondheid.
Ik heb weinig pijn, slechts af en toe
een steek. Maar óver is 't nog niet

Er komt 'n onderwijzer van in Chr-
U.L.O.-school (medegevangene) Hij
leest wat uit de Bijbel en helpt me

rend. Slechts 3 lepels durfde ik aan. Brood, dat hier ontzettend uitdroogt, kon ik met geen macht naar binnen krijgen.

Ik maak nog steeds gebruik van de emmer. Als ik weer op bed geklommen ben, ben ik weer niets waard en heb ik er spijt van dat ik me opgegeven heb.

in Zéér slechte nacht. Foto's bekeken van Freddie en Rina. Net of ik kon vragen wat ik moest doen. Ondragelijke dorst. Volgehouden niet te drinken. Wel hele schalen vol ijskoud water gehaald. 'k Nam er grote slokken van, deed net of ik dronk en spuwde 't weer uit. Ik duwde zelfs m'n hele gezicht er in.

Dan wordt er 'n jongen binnengebracht in dezelfde toestand als ik. Zo goed en zo kwaad 't gaat help ik hem. In de loop van de avond kregen we ons persoonsbe-

wys terug. Dat gaf moed!

Ik kan nog steeds niet eten, en ben nog flink koortsig. Gelukkig mindert dat in de nacht. Mijn extra rantsoen levensmiddelen is ontvangst genomen (voor onderweg)

Mijn zware dekens draagt mijn oude groep. 'k Hoop dat ik ze niet raak. Kwijt Nadat we eerst 'n uur in 't gure weer gewacht hadden, het geen me nu dubbel zwaar viel zó uit de verwarmde barak

Weggaan inderdaad naar Lingen (114 km)
 Ik loop onder m'n lichte bagage
 te slingeren. Maar allengs gaat
 't beten. De diarrhee is plots ver-
 dwenen.

Van de reis herinner ik me slechts
 weinig. Ik liep a.h.w. in 'n waas en
 kreeg maar steeds visioenen van
 bordjes goed-gare havermout en
 ijs-limonade.

Onderweg driemaal in 't wilde weg
 dekking moeten zoeken in greppels,
 sloten, enz. Sommigen raakten fi-
 naal de kluts kwijt en liepen maar
 raak. De "Tommies" scheerden rake-
 lings over.

Lingen wordt nogaleens gebombar-
 deerd. Prettig vooruit zicht!

In Lingen, op 'n soort plein, komt
 voor de massa de ontgoocheling: we
 worden ingedeeld, zieken en gezonden,
 en naar allerlei scholen gedirigeerd.
 Ik word, met de andere zieken, naar de
 "Mädchen-Mittelschule" aan de Hafen-
 strasse 10 getransporteerd. Mijn
 ploeg raak ik kwijt. Alle moeite doen!
 Met de hele ziekenbarak komen wij
 in lokaal I. Vreselijk geouwehoer!

Oude wijven met kwaaltjes. Jeder
 punt zijn ziekten uit om er één troef
 te maken tegenover die der anderen.
 Alles met 't oog op 'n eventuele keuring.
 Je wordt er ziek van!

't Gaat er stinken van 't bevuilen, zwe-
 ren en excremen.

Ik ga maar slapen, na eerst mijn
 portie voedsel tot mij genomen te
 hebben. St. Nicolaasavond! Hoe
 hebben ze 't nu thuis? Ik hoop dat
 ze toch nog 'n aardigheidje hebben.